

РЕШЕНИЕ

№ 1051

гр. София, 20.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 77 състав,
в публично заседание на 19.01.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Баева

при участието на секретаря Розалия Радева, като разгледа дело номер **4497** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по жалбата на „Княжество четири сезона резиденс“ ООД със седалище и адрес на управление [населено място] срещу Отказ на Заместник-министъра на културата да съгласува Виза за проектиране на обект : „Комплекс от 4-ри жилищни сгради с Нкк 15 м.; устр. Зона Смф1; Плътност на застрояване – до 40 %; К. – до 2.0, минимална озеленена площ – 40 % и подземни гаражи“, поземлен имот с идентификатор 68134.1896.828 по Кадастралната карта и кадастралния регистър на [населено място], урегулиран поземлен имот IV-828, кв. 81, м. „Карпузица“, район „В.“, [населено място], [улица], обективиран в Становище с изх. № СТ-84-536/08.04.2022 година. Жалбоподателят твърди, че акта е нищожен, като издаден от некомпетентен орган и в неустановената форма. В условията на евентуалност твърди, че акта е издаден при допуснати съществени процесуални нарушения, неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта му. Твърди, че в имот с идентификатор 68134.1896.828 не съществува недвижима културна ценност – жилищна сграда, представляваща целодневна детска градина „Г. Д.“. Моли съда да постанови решение, с което да прогласи нищожността на обжалвания акт, евентуално да го отмени. Претендира направените пред инстанцията съдебно-деловодни разноски. В съдебно заседание жалбоподателят, чрез процесуален представител, поддържа жалбата. В писмено становище от 02.02.2023 година излага подробните си съображения.

Ответникът, чрез процесуален представител, оспорва жалбата. Твърди, че оспорения

административен акт е издаден от компетентен орган, при спазване на административнопроцесуалните правила, правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта му. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли жалбата. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбоподателят се легитимира като собственик на недвижим имот с идентификатор 68134.1896.828 с площ от 4606 кв.м., находящ се в [населено място], [улица](старо наименование „Девети септември“) № 208, ведно с построената в него сграда с идентификатор 68134.1896.828.2, въз основа на Нотариален акт № 1, т. 1, рег. № 150, н.д. № 1/2018 година, с който „Аргус“ ООД е придобило собствеността върху имота и дружествен договор, с който „Аргус“ ООД е апортирало имота.

Със Заявление вх. № 7000-2624/22.04.2021 година жалбоподателят е поискал информация от Националния институт за недвижимо културно наследство дали е необходимо съгласуване на проект за изграждане на четири жилищни сграда в имот с идентификатор 68134.1896.828.

С писмо с изх. № 7000-2624(2)/21.06.2021 година Директорът на Националния институт за недвижимо културно наследство е отговорил, че проекта трябва да се съгласува.

С Молба с вх. № 7000-2814/07.09.2021 година жалбоподателят е поискал сградата да бъде отписана от списъците на недвижимото културно наследство. Компетентният административен орган не се е произнесъл по искането в срока по Раздел V от Наредба № 3 от 10.07.2019 годинта за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности.

Административното производство по съгласуване на визата е започнало въз основа на Заявление с вх. № 4800-833/30.08.2021 година.

Със Становище с изх. № СТ-84-536/08.04.2022 година Заместник-министърът на културата е отказал да съгласува Виза за проектиране на обект : Комплекс от 4-ри жилищни сгради в имот с идентификатор 68134.1896.828 по Кадастралната карта и регистър на [населено място], урегулиран поземлен имот-828, кв. 81, м. „Карпузица“, район „В.“, [улица] е дал указания за представяне на нова Виза за проектиране, на която да е отразена сградата, недвижима културна ценност и новото застрояване да бъде съгласувано с нея. За да постанови този резултат органът е приел, че в имот с идентификатор 68134.1896.828 по Кадастралната карта и регистър на [населено място] е разположена единична декларирана историческа недвижима културна ценност – Жилищна сграда (целодневна детска градина „Г. Д.“), декларирана с писмо № 2070/15.06.1983 година на Националния институт за паметниците на културата. Приел е, че сградата не е нанесена в действащия устройствен план за имота, респ. същия не е съгласуван по реда на Закона за паметниците на културата и музеите, както и че във внесената за съгласуване Виза за проектиране сградата не е отразена. Приел е, че сградите, предвидени за построяване в имота, попадат върху сградата, недвижима културна ценност.

Актът не е връчен на жалбоподателя, поради което съдът приема, че жалбата е допустима за разглеждане.

Видно от Доклад от архитект М. Г.–В. с изх. № 2070/15.06.1983 година и приложенията към него в имот, находящ се в [населено място], [улица] се намира сграда, представляваща исторически паметник.

Представена е Информационна карта (без номер, с дата на издаване м.октомври 1987 година), от която е видно, че на [улица], [населено място], К. район се намира сграда с площ от 383,21 кв.м., социализирана за пионерски дом. В картоната е посочено, че в северната част на имота се намира сграда, която се използва за детска градина, която при възможност следва да се премахне.

Представено е извлечение от Информационната карта на паметниците на културата № 8493/30.09.2004 година на Национален институт за паметниците на културата, от която е видно, че на [улица] разположена сграда, със застроена площ от 383,21 кв.м., построена през 30-те години на ХХ век за нуждите на фабриканта Л. – собственик на фабрика за боядисване на тъкани и химически чистене. Сградата е използвана от ген. Ж., Ж. Ж., Ив. М., от 1945 до 1947 година в нея е живял Г. Д., а след него – В. Ч., който я купува. Посочено е, че най-вероятно сградата е дело на видния архитект В.. Посочено е, че сградата има качества на архитектурен паметник на културата и висока историческа стойност, свързана с живота на Г. Д.. Посочено е, че в северната част на парцела е построена сграда, която следва да се премахне.

За сградата е издаден Акт за държавна собственост № 2633/03.11.1952 година. В акта за държавна собственост сградата е описана, като къща (вила), състояща се от един етаж таванско помещение, застроена на 280 кв.м. и вътрешна постройка с площ от 99 кв.м.

Със Заповед № РД-57-771/2.03.1993 година, поправена със Заповед № РД-57-593/13.08.21997 година на Кмета на Столична община сградата е отписана от актовете книги за държавни и общински имоти. Сградата е описана като вила, състояща се от един етаж и таванско помещение със застроена площ от 280 кв.м.

С писмо от 10.10.2022 година от Кмета на район „В.“, Столична община е представена, изисканата от съда, административна преписка по премахване на сграда, находяща се в [населено място], [улица]. Видно от Констативен протокол 23.03.2018 година сграда с идентификатор 68134.1896.828.2 е премахната.

За имота е одобрена кадастрална карта и кадастрален регистър със Заповед № РД-18-69/14.12.2010 година на Изпълнителния директор на Агенцията по геодезия, картография и кадастър, в която няма нанесени сгради (справка в информационната система на Агенцията).

От заключението на Съдебно-техническата експертиза, прието от съда като обективно и компетентно дадено се установява, че за имота действа план, одобрен със Заповед № РД-09-50-02/05.01.1999 година на Главния архитект на Столична община, район „В.“, който не е съгласуван по реда на Закон за паметниците на културата и музеите и не са нанесени сгради. Вещото лице сочи, че в действащия план са нанесени две сгради, едната в южната част на двора, декларирана като културна недвижима ценност и сграда в североизточната част на имота, за която има данни, че е панелна детска градина. Соци, че в предходния план, одобрен със Заповед № 497/12.12.1971 година са нанесени три сгради : паянтово жилище в северозападната част на имота, разположено на уличната регулация; вилна сграда на 1 и 1/2 етажа, с долепена масивна постройка от изток. Вещото лице сочи, че вероятно през 70-те години е направен ремонт на сградите, описани като вилна сграда на 1 и 1/2 етажа, с долепена масивна постройка от изток, тъй като в плана от 1999 година сградата е една,

обозначена като Мс. Сочи, че в кадастралната карта към 2017 година е нанесена сграда с идентификатор 68134.1896.828.2, която е идентична със сградата, декларирана като културна недвижима ценност. Вещото лице сочи, че предполага законно изграждане на сградите, тъй като са отразени в плановете. Сочи, че към момента в имота няма сгради. Вещото лице е посочило, че сградата с идентификатор 68134.1896.828.2 е премахната в резултат на административна процедура по заявление РВТ18-ТД26-391/06.02.2018 година от „Аргус“ ООД, приключила с Констативен протокол № РВТ18-ТД26-1282-(1)/02.07.2018 година.

От показанията на свидетеля Т. В. Т. се установява, че в имота е съществувала сграда, изградена през 30-те години на миналия век, която не е отличавала от другите в района. Сочи, че около 1994 година сградата е разрушена, като на нейно място е построена нова, луксозна сграда. Сочи, че понастоящем в имота няма сгради.

Приложими за определяне статута на сградата като паметник на културата/културна недвижима ценност са Закона за паметниците на културата и музеите (Обн. - ДВ, бр. 29 от 1969 г.) и Наредба № 5 за издирване, изучаване и документиране на недвижимите паметници на културата, издадена от председателя на Комитета за култура, обн., ДВ, бр. 6 от 19.01.1979 г., изм., бр. 51 от 5.07.1988 г., отм., бр. 60 от 27.05.1998 г. (Наредбата).

С определение от съдебно заседание, проведено на 17.11.2022 година съдът е задължил ответника да представи доказателства, че процедурата за деклариране, регистриране и обявяване на сградата за паметник на културата е проведена.

Съдът намира, че в настоящото производство е допустимо и необходимо провеждането на инцидентен контрол за законосъобразност на процедурата по деклариране, регистриране и обявяване на сградата за паметник на културата/културна недвижима ценност. Това е така с оглед етапността на процедурата и твърдението за незавършеността и. В случай, че процедурата е завършена и собственикът на сградата е могъл да упражни правата си по оспорване на крайния акт, оспорване в настоящото производство не би било допустимо. Случаят, обаче, не е такъв.

От представените като административна преписка писмени документи е видно, че сградата е включена под № 208 в Доклад, представляващ предложение за деклариране по чл. 10 от Наредбата. Съставен е картон - Информационна карта от м.октомври 1987 година и Информационна карта № 8493/30.09.2004 година.

С определение от 17.11.2022 година съдът е задължил ответника да представи оригиналите на посочените по-горе писмени документи.

До даване ход на устните състезания ответникът не е изпълнил разпореждането на съда, като се е позовал на чл. 22 от Наредба № Н-3 от 26.01.2012 година за създаването, съдържанието, поддържането, съхраняването и използването на Националния документален архив на Националния институт за недвижимото културно наследство и научния архив на музеите.

Съдът намира, че посочената наредба не изключва възможността за представяне на оригинални документи при поискване. Процедурата изисква писмено разрешение от директора на Националния институт за недвижимо културно наследство или оправомощено от него длъжностно лице.

Доколкото, обаче, изисканите оригинали не са в пряко държане на ответника, съдът намира, че не следва да ги изключи от доказателствения материал.

До даване ход на устните състезания ответникът не е изпълнил задължението и не е

представил доказателства за изпълнение на задължението по чл. 10, ал. 2 от Наредбата за съставяне на списък от Национални институт за паметниците на културата, екземпляр, от който да е изпратен на Окръжния съвет за култура и на собствениците, в случая на държавата, т.к. към този момент имотът е бил държавна собственост). Изходящия номер върху доклада не може да обоснове извод, че списъкът е изпратен на Окръжния съвет за култура, респ. на Държавата, като собственик.

Липсват данни за изпращане на картон на Окръжния съвет за култура. Липсват данни за внасяне на документацията в Съвета за опазване на паметниците на културата за одобряване. Липсват доказателства, че след одобряването, списъкът е утвърден от Председателя на Комитета за култура. Липсват доказателства и за вписване на сградата в Държавния списък на паметниците на културата (регистър) и получават пореден номер. Липсват доказателства за обявяване на регистрираната като паметници на културата сграда в Държавен вестник.

С оглед на горното съдът намира, че е завършен само първия етап от обявяване на сградата за паметник на културата – етапът по деклариране по чл. 10 от Наредбата. Въпреки, че липсват доказателства съставения списък да е изпратен на Окръжния съвет за култура и Държавата, съставянето на картон – Информационна карта, обосновава този извод. Липсата на пореден номер на картон не го прави неавтентичен документ или документ с невярно съдържание. Съставения през 2004 година картон сочи на опит за въвеждане на ред в института, тъй като техническите данни за сградата в двата картон напълно съвпадат.

Съобразно разпоредбата на чл. 11, ал. 1 от Наредбата всички декларирани паметници на културата са юридически защитени и се намират под временна възбрана. В тях не могат да се извършват изменения и преустройства, които променят външния им образ и вътрешното разпределение.

Наредбата е отменена на 27.05.1998 г., при действието на Закона за паметниците на културата и музеите (Обн., ДВ, бр. 29 от 11.04.1969 г. отм., бр. 19 от 13.03.2009 г.), който не дава уредба за статута на недовършените процедури.

Сега действащият Закон за културното наследство (Обн., ДВ, бр. 19 от 13.03.2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) предвижда, че заварените, обявени по досегашния ред недвижими паметници на културата запазват своя статут и категория като културни ценности по смисъла на този закон, като в тримесечен срок от влизането в сила на закона министърът на културата утвърждава със заповед списъка по чл. 88, ал. 1, т. 2, арг. § 10, ал. 1 и 3 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за културното наследство. <apis://desktop/showanotpal> В тримесечен срок от влизането в сила на закона Националният институт за опазване на недвижимите културни ценности предоставя на Агенцията по вписванията списък на заварените декларирани и обявени недвижими паметници на културата. Агенцията по вписванията отбелязва статута на културна ценност по партидите на обектите в двумесечен срок от представяне на списъка по ал. 1, арг. § 11, ал. 1 и 2. Заварените декларирани по досегашния ред недвижими паметници на културата запазват своя статут като декларирани обекти по този закон, арг. § 12, ал. 1. В тригодишен срок от влизането в сила на закона директорът на Националния институт за културно недвижимо наследство предлага по реда на чл. 64 за регистриране или за отписване на заварените декларирани недвижими паметници на културата. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона Агенцията по геодезия, картография и кадастър, Държавната агенция по горите, Министерството на земеделието и храните и кметовете на общини предоставят

информация на Националния институт за културно недвижимо наследство за изпълнение на задължението по ал. 2.

Преходните разпоредби на Закона за културното наследство създават задължения за различни държавни органи, но не променят статута на сградата, като деклариран паметник на културата.

Нормативната уредба е изключително последователна в даването на статут на недвижим паметник на културата, съответно на недвижима културна ценност, на всеки обект, който е деклариран като културна ценност до тогава, докогато по надлежния ред и от компетентните органи не се установи, че този статут следва да бъде отменен.

Предвид горното съдът намира, че сградата, като деклариран паметник на културата, има статут на недвижима културна ценност, арг. чл. 59, ал. 4 от Закона за културното наследство.

Съгласно чл. 83, ал. 1 от Закона за културното наследство инвестиционните проекти и искания за намеси в защитени територии за опазване на културното наследство се одобряват и строежите се изпълняват по реда на Закона за устройство на територията след съгласуване по реда на чл. 84, ал. 1 и 2 от същия закон. Съгласуването се извършва от министъра на културата или оправомощени от него длъжностни лица, арг. чл. 84, ал. 2 от Закона за културното наследство.

Видно от Заповед № РД 09-1565/23.12.2021 година Министърът на културата е възложил на Заместник-министър проф. д-р Б. К. да осъществява политиката на министерство на културата в областта на материалното и културно наследство, изобразителните изкуства, на музеите и галериите, в съответствие с програмата и решенията на Министерския съвет; да осъществява координация, общо ръководство и контрол върху дейността на Главна дирекция „Инспекторат по опазване на културното наследство“ и дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“; да следи за ефективността на работата на Националния институт за недвижимо културно наследство, Центъра за подводна археология, Българската национална филмотека и „Реставрация“ ЕАД и други.

Съдът намира, че със заповедта не са делегирани правомощията по чл. 84, ал. 2 от Закона за културното наследство, тъй като оправомощаването е за политики, координация, ръководство и контрол. Д. на правомощието за издаване на индивидуални административни актове, включително това по чл. 84, ал. 2 от Закона за културното наследство, трябва да е изрично, ясно и недвусмислено.

Предвид горното съдът намира, че оспорения отказ за съгласуване, обективиран в Становище с изх. № СТ-84-336/08.04.2022 година е нищожен, като издаден от некомпетентен орган.

Отделно от това, съдът намира, че обжалвания отказ е постановен при допуснато съществено процесуално нарушение. Видно от мотивната част на становището органът е приел, че сградата не е отразена в действащия за имота подробен устройствен план, както и че сградата не е отразена във внесената за съгласуване Виза. Така формулираната мотивировка е явно противоречива. Липсата на отразяване на сградата в подробния устройствен план отрича отразяването и във визата, тъй като визата е извадка от плана. Явно противоречив е и диспозитива на акта. От една страна органът е отказал съгласуване, като същевременно е указал на жалбоподателя да представи нова виза, в която сградата да е отразена. Т.е. диспозитивът се състои от две взаимноизключващи се разпореджения - за оставяне на административното

производство без движение по чл. 84, ал. 6 от Закона за културното наследство и за оставяне на искането за съгласуване на Виза без уважение (отхвърлително).

Отделно от това, с Молба с вх. № 7000-2814/07.09.2021 година жалбоподателят е поискал сградата да бъде отписана от списъците на недвижимото културно наследство. При наличието на данни, че сградата не съществува и направеното искане за отписването и, органът е бил длъжен да спре производството по съгласуване на Визата и да проведе процедура по отписване на сградата. Именно в това производство следва да се установи какви преустройства са извършени в сградата през 70-те години и дали сградата, която е съборена в резултат на административната процедура през 2017 година е културна недвижима ценност. В Закона за културното наследство не е предвидена нарочна процедура за това, поради което следва по аналогия да се приложат чл. 62 и чл. 69 от закона и Наредба № 3 от 10.07.2019 година за реда за идентифициране, деклариране, предоставяне на статут и за определяне на категорията на недвижимите културни ценности, за достъпа и подлежащите на вписване обстоятелства в Националния публичен регистър на недвижимите културни ценности. Като е постановил отказ при неизясняване на всички факти и обстоятелства по преписката органът е допуснал съществено процесуално нарушение, влечащо отмяна на акта.

Отделно от това съдът намира, че актът е издаден и в противоречие с материалния закон.

Визата за проектиране представлява копие (извадка) от действащ подробен устройствен план с обхват поземления имот и съседните му поземлени имоти, с означени налични сгради и постройки в него и в съседните имоти и с нанесени линии на застрояване и допустими височини, плътност и интензивност на застрояване и други изисквания, ако има такива, както и допустимите отклонения по чл. 36. Когато кадастралната карта е влязла в сила след влизането в сила на подробния устройствен план, визата се издава върху комбинирана скица от кадастралната карта и подробния устройствен план, арг. чл. 140, ал. 2 от Закона за устройство на територията.

Съдът намира, че при липсата на означение за сграда, културна недвижима ценност в действащия подробен устройствен план не е налице основание за представяне на Виза с нанасяне на такава сграда. Едва след изменение на плана и нанасяне на сградата искането на органа би било в съответствие с материалния закон.

Предвид изложеното по-горе съдът намира, че оспорения акт е нищожен, постановен при допуснати съществени процесуални нарушения и при неправилно приложение на материалния закон.

При констатиране на най-тежкия порок, съдът намира, че оспорения индивидуален административен акт следва да бъде прогласен за нищожен.

Административната преписка по Заявление № 4800-833/30.08.2021 година следва да се върне на административния орган за ново произнасяне в двумесечен срок от постъпване на преписката, арг. чл. 84, ал. 7 от Закона за културното наследство. Органът следва да спре производството по съгласуване на визата до произнасяне по искането за отписване на сградата, като културна недвижима ценност.

С оглед изхода на спора и направеното искане, на жалбоподателя следва да се присъдят направените пред инстанцията съдебно-деловодни разноски в размер на 3 690 лева, на основание чл. 143, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс.

Предвид горното и на основание чл. 172, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА НИЩОЖНОСТТА НА Отказ на Заместник-министъра на културата да съгласува Виза за проектиране на обект : „Комплекс от 4-ри жилищни сгради с Нкк 15 м.; устр. Зона Смф1; Плътност на застрояване – до 40 %; К. – до 2.0, минимална озеленена площ – 40 % и подземни гаражи“, поземлен с идентификатор 68134.1896.828 по Кадастралната карта и кадастралния регистър на [населено място], урегулиран поземлен имот IV-828, кв. 81, м. „Карпузица“, район „В.“, [населено място], [улица], обективиран в Становище с изх. № СТ-84-536/08.04.2022 година, по жалбата на „Княжево четири сезона резидънс“ ООД със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ЕИК[ЕИК] и **ВРЪЩА** административната преписка на Министъра на културата за произнасяне по Заявление с вх. № 4800-833/30.08.2021 година в двумесечен срок от постъпване на преписката.

ОСЪЖДА Министерство на културата на Република България, [населено място], [улица] **ДА ЗАПЛАТИ НА** „Княжево четири сезона резидънс“ ООД със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], ЕИК[ЕИК] сумата от **3 690** (три хиляди шестотин и деветдесет) **лева**, представляваща съдебно-деловодни разноски.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в четиринадесет дневен срок от получаване на съобщението от страните.

СЪДИЯ :